

LÖW LIPÓT (Lőv Leopold)

Nyílt levél a zsidó-emancipáció ügyében

(Polémia Kossuth szerkesztői megjegyzéseivel.)

... Mi zsidók tudjuk, hogy polgárosításunk dolga „még sok phasion fog keresztül menni“, nem ismeretlenek előttünk az előítéletek s akadályok, mellyek emancipatiókkal, különféle oldalakról ellenkeznek; jól értjük, miszerint a zsidó-kérdés édes honunkban még sokáig kérdés maradand.

... Hol és mikor mondták,... mikor vallották, hogy a zsidók erkölcstelen népfaj?... a megsértett becsület eleven érzésében nyilvánosan fejezem ki, mikép én amaz állítást mindaddig rágalmazónak fogom tartani, míg statisztikai adatokkal meg nem fog bizonyíttatni, hogy a zsidók erkölcstelen népfaj.

... Elfogulatlan keresztény és zsidó írók által már egyszer bebizonyítottuk, hogy a mostani zsidók nem különös nép (politikai értelemben), hanem csupán *valóságos felekezet*.

... Ha a zsidók származásuk — s hason eredetükre nézve *népnek* neveztetnek, ez ellen semmi kifogás nem lehet; ha pedig azoknak különös népiség — vag'y ha az ellenvetést szorosabban fejezzük ki — nemzetiség tulajdoníttatik, az bizonyára félreértésen alapszik, s a legtagadhatatlanabb tapasztalással nyilvánosan ellenkezik. Mert micsoda elemek képeznek nemzetet, nemzetiséget? A haza, a nyelv, az alkotmány, saját politikai élet s önállóság, vagy ezekérti küzdelem... De találtnak-e a nemzetiség említett elemei a zsidóknál? Semmiképen sem. A zsidóknak nincs különös országuk, hanem elszórvák ők minden népek között. A zsidóknak nincs különös nyelvök; a héber nyelv azok közt is meghalt, s egész művelt Európában alig van egy nyelv, melyet a zsidók mint anyanyelvüket nem beszélnének; a zsidóknak nincs különös polgári törvények, hanem hazájok törvényei nekik is szentek és sérthetetlenek; a zsidóknak nincs különös politikai életök s önállásuk és szándékuk sincs, azt valaha elérni. Sőt mindaz, miben egy népnek jelleme s szelleme közőnségesen tükrözik — mint a népdalok, néptáncok, néptöltözöt stb. a — zsidóknak nincs. Nehány házi szokást — mi által a családélet ápoltatik, s házi erények, úgymint: bizodalom, szívesség, kölcsönös gyámolítás, jótékonyság, előmozdíttatik — senki vétkül nem tulajdoníthatja a zsidóknak ...

... Való igaz, hogy Mózes tanítónk tanítmányának

két momentuma van: vallási s politikai. Az egyik a másikkal összefüggött, az igaz; de úgy függött össze, miként a lélek összefüggésben van a testtel. Mózes polgári organismusa tanítmányának teste, annak lelke pedig a vallás, azaz hit- s erkölcsstan. A test már régóta halva s eltemetve van; s őszintén vallom meg, hogy nem hiszem a testnek valahai feltámadását; de a lélek, mint testtől független, a testet túlélő lény, mai napig él és — meggyőződésünk szerint — halhatatlanul él. Ha tehát kegyed folytatván azt állítja, hogy *Mózes vallása status alkotmány*, valóságos országlási rendszer: nekem az előadottak szerint ezen állításnak ellent kell mondanom, sőt, véleményem szerint magokban kegyed állítmányaiban is ellenmondás talál tártik ... Mózes polgári s theocratiai törvényei, mellyek természetök szerint csak Palaestina-ra és egy áldozati cultusra valának irányozva, a jeruzsalemi templom elromlása s a zsidó status-alkotmány elenyészte után... eltöröltettek... mind e törvények nyomtalanul múltak el s a mostani zsidóság legnagyobb részénél egészen ismeretlenek: ki akarná tehát állítani, hogy Mózes politikai organismusa a mai napig is uralkodik a zsidók közötti Miben állana azon Organismus, melynek organuma nincs? Ha a költők mulattatják olvasóikat az örök zsidóról, az mind ártatlan phantasia játéka, senkit sem sérthpt. Ha nődig az örök zsidóróli mese fegyverül szolgál elnyomott s szerencsétlen emberek ellen, az valóban kegyetlen játék.

... Az ételekröli törvények egész s minden tekintetben ártatlanok és tökéletesen közömbös lehet a statusnak, ha valljon a zsidó eszik-e disznóhúst, vagy sem. Vagy gondolná Ön, hogy p. o. Mendelssohn nem volna méltó a polgári jogra, mivel disznóhúst soha nem evett, s hogy az aljas pesti hajhász e jogra méltóbb, mivel sódart eszik? Mit a status e részben kívánhat, egyedül az lehet, hogy *minden collisio esetében a polgári kötelesség — minden kivétel nélkül — teljesíttes-*

sék; és hogy az a zsidók részéről valóban történik, p. o. a katonáknál, eléggé tudva van. Valóban az ételekről! korlátozások, sem a szombat nem akadályozza a zsidókat a polgári kötelességek teljesítésében. Mind azon országokban, hol emancipálva vannak, az emancipációra méltóknak mutatkoztak ...

... Bátorodom kegyed synedrium-indítványa körüli igénytelen nézetemet kinyilatkoztatni... Mi zsidók is a synedrium tartását buzgón kívánjuk; és pedig nem polgári, hanem... vallásbeli s általános műveltségi szempontból; mert mi reméljük, hogy egy synedrium által zsinagógáink, iskoláink s közönség! szerkezetünk egyformán s korszerű módon alakulónak át... Ha tehát kormányunk synedrium megtartását parancsolni méltóztatnók — és a kormány parancsolatja nélkül a synedrium csupa lehetetlenség, akkor hasznos, sőt múlhatatlan volna, hogy vallásbeli szerkezetünk-nél fogva nemcsak rabbik, hanem más művelt zsidó theologus is a synedrium tanácskozásai határozataiban részesüljenek ... Mindenek előtt kívánatos volna, hogy a magyar zsidóság saját költségére SEMINARIUMOT (sic!) alapítson, hol a jövő rabbik korszerű módon neveltessenek... S ha kegyed ismeretes ember-szeretete s hazafiságánál fogva megengedné, hogy a *rabbi seminarvum alapítása* végett becses lapjában *aláírás* nyitassák meg, bizonyára mi zsidók ezen jótéteményt buzgó hálával ismernők meg...

... A mi pedig végtére a vegyes házasságokat illeti: eléggé tudva van a történetből, mi kép azok nem a zsinagóga, hanem az egyház részéről tiltattak el... véleményem szerint az emancipatio előtt, könnyen átlátszó okokból, efféle házasságoknak alig lesz helyök.

(Pesti Hírlap, 1844 június 2.)